

• door Gerda Hoddenbagh-Los

Vrouwen in de Bijbel

‘Zijn moeder heette ..., zij was de dochter van ... uit ...’

Nee, dit is geen invuloefening! Maar is het je bij het doorlezen van de boeken Koningen en Kronieken weleens opgevallen wat er wordt vermeld over de moeders van de koningen? Over de moeder van Saul is niets bekend. Datzelfde geldt voor David (N.B. de bekendste van alle koningen). We weten dat Bathseba de moeder is van Salomo, maar pas vanaf Naäma (Ammonietische vrouw van Salomo) de moeder van Rehabeam, worden systematisch en met nadruk de moeders van opeenvolgende koningen vermeld.

Dat geldt dan alleen voor de koningen van Juda (het tweestammenrijk) en zelfs van hen blijven sommige moeders (namelijk van Joram en Achaz) onvermeld. De vraag naar het ‘waarom’ is intrigerend, maar het antwoord blijft vooralsnog verborgen.

Invloed

Soms zijn er onduidelijkheden die vragen oproepen. Zo wordt Maäka vermeld als moeder van Abiam en (groot-) moeder van Asa, maar elders is Michaja uit Gibeon de moeder van Abiam (vergelijk 1Kon.15:2 en 10 met 2Kron.13:2).

Belangrijker echter lijkt mij de vraag of we kunnen ontdekken welke invloed de moeders hebben gehad op hun zonen. Koning Asa zette zijn (groot-)moeder Maäka af, omdat zij een gruwelijk beeld had gemaakt van Astarte (1Kon.15:13). Zo verstandig was koning Achazja niet. Zijn moeder Atalja (dochter van Izebel, ‘kleindochter van Omri’, koning van Israël) verleidde hem door haar raadgevingen tot goddeloze daden (2Kron.22:3). Het hele volk werd meegezogen in haar kielzog. Volgens bijbeluitleggers zijn de moeders uit het geslacht van Omri er de oorzaak van dat drie generaties (Achazja, Joas en Amasja) niet vermeld staan in het geslachtsregister van Mattheüs (1:8).

Gelukkig zijn er ook positieve voorbeelden te noemen. De moeders van Amazia (Jehoaddan), Azarja (Jekolja) en Hizkia (Abia) waren uit Jeruzalem waar de tempel van de HERE stond. Juist van deze koningen wordt vermeld dat ze deden wat goed was in de ogen van de HERE. Toeval?

Dichterbij

Er zou nog van alles uit te pluizen zijn. Maar mogelijk vind je dit allemaal al duizelingwekkend en niet bijster interessant. Laten we het dan maar tot onszelf beperken. Wie was of is jouw eigen moeder? Welke gevoelens roept het bij je op als je bovenstaande stippelijntjes invult? Kun je God danken voor je moeder en zo niet, kun je haar vergeven?

Nog dichterbij komt de vraag (voor hen aan wie God een gezin heeft toevertrouwd): Wie ben ikzelf als moeder en welke invloed gaat er van mij uit op mijn gezin? Veel om over na te denken. Wellicht ook veel om verdrietig over te zijn of juist blij en dankbaar, misschien zelfs wel trots. Tegenwoordig worden kinderen in ons welvarende westen gezien als prinsesjes en prinsessen, toekomstige koningen op hun troon. Welke invloed hebben wij op hen en welke gezindheid leven wij hen voor?

Maria

De juiste gezindheid kunnen we zien bij de moeder van de toekomstige Koning (Luk.1:32,33): Maria ‘uit wie Jezus is geboren, die Christus wordt genoemd’ (Matt.1:16). De invloed die zij poogde uit te oefenen op haar Zoon, toetste Hij aan de wil van God (Joh.2:3,4). Haar moederschap werd haar leerschool. Ongetwijfeld kende zij de emoties en valkuilen die elke moeder kent. Maar uit de ‘lofzang’ die zij uitte voordat zij moeder werd (Luk.1:46-55), blijkt hoe nederig zij zich opstelde en hoe afhankelijk zij zich wist van de genade van haar God. Laten ook wij in onze gezinnen met dezelfde instelling ‘de Heer groot maken en laat onze geest zich verheugen over God, onze Heiland, omdat Hij de geringheid van zijn slavin heeft aangezien.’